

D RUŠTVENIK

DOMOLJUBOVA PRILOGA
POSVEČENA IZOBRAZBI
: IN NAŠIM DRUŠTVOM :

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 17. julija 1912.

Leto IV.

Zakaj društva spe?

Latinski pregovor pravi, da je sedem vzrokov, da se pije in toliko ali pa še več jih ima vsako društvo, v katerem ni življenja. Če prideš k predsedniku takega društva in ga vprašaš, kako je z društvom, ti bo rekel: »Sedaj ni nič z društvom, ljudje imajo sedaj toliko dela, v nedeljo radi ljudje malo počijejo, saj so res utrujeni. In prevelika vročina nastane v dvorani. Prireditve so povsod okrog in naši ljudje gredo radi tudi drugim pogledat.« In tako je v vsakem letnem času. Pomladi je slabo vreme, jeseni je delo noč in dan, pozimi je dan prekratek. Potem je izgovor na predavatelje. Temu in onemu se je pisalo, šele zadnji trenutek je odpisal, da ga ne bo, da je nujno zadržan, ko bi saj takoj odpovedal; tega in onega se čaka, pa niti ne odpise ne. Nazadnje te potolaži tak predsednik s tem, da se bo itak priredila čez toliko in toliko časa zopet igra. Igralci bodo imeli vsako nedeljo skušnjo in takrat tako ni nič s predavanji.

Koliko drže ti izgovori? Skoraj nič. Če pogledamo po gostilnah, vidimo, da so polne poleti in pozimi, jeseni in pomladi, v nedeljah seveda. Nikdar niso ljudje preutrujeni, nikdar jim ne zmanjka časa, nikoli ni preslabo vreme in nikoli dan prekratek. In povsod, kjer naša društva spe, dobimo v nedeljo popoldan ravno društvene člane v gostilni. Niti gostilničar, niti gostje se ne boje, da bi nastala v gostilniški sobi prevelika gneča in vročina. In če gredo nekateri drugam, jih ostane še vedno dovolj doma za predavanje. S predavatelji je res časih križ, vendar so razmere take, da kdor se resno potruzi, že dobi predavatelja. Dobri in izkušeni voditelji in predsedniki društev itak malokdaj iščejo tujega predavatelja. Najbolj smoteno se lahko vrši pouk po društvih, če predava stalno predsednik in si dobi namestnika samo za kako nedeljo, ker razlika mika.

Naj ne bo nedelje in praznika brez društvene prireditve in največja skrb naj

se polaga na predavanja. Lahko se reče, da so predavanja merilo za društvo. V predavanjih se zavzame stališče v vseh vprašanih večje važnosti. S predavanji se vzgoji res naše ljudi. Ljudi trdnega značaja in zadostne izobrazbe, zmožne za vodilna mesta v organizaciji. Naše organizacije ne bodo sodili toliko po številu kot po zmožnosti članov. Po številu skoraj ne moremo več napredovati, neizmerno pa še lahko po zmožnosti in značajnosti. Naloga izobraževalnih društev je, da skrbijo za tak napredek. Po društvih, kjer ni rednih predavanj, te naloge ne izvršujejo. Koliko je društev, ki prirede komaj par predavanj na leto! Taka društva v resnici ne zaslužijo imena društvo. Človek si nehoti misli, da so se ustanovila samo zato, da se je enkrat bralo v listih: »Dne tega in tega je bil ustanovni občni zbor izobraževalnega društva. Gospod predavatelj je v lepih besedah razložil pomen in namen novo ustanovljenega društva navdušenim fantom in dekletom, ki so prihiteli v tako obilnem številu k predavanju, se vpisali v novo društvo in tako pokazali, da tudi pri nas ne spimo. Le pogumno naprej!«

Samo to je škoda, da se v časopisu bere, kdaj ne spimo, nikdar nam pa ne pove časopis, da to in to društvo spi že toliko in toliko časa. Najboljše bi bilo, če bi Slovenska krščansko-socialna zveza pozvala vse člane naših društev, naj naznanjajo uredništvom naših časopisov ali pa še zvezi sami poročilo, kadar društvo že predolgo spi. Prepričan sem, da bi se dobil saj en član v vsakem društvu, ki mu je spajanje društva neljubo in mu vzbuja vest, pa sam ne vé ničesar ukreniti. Tak bi potem že sporočil na dopisnici, da društvo spi, in koliko časa. Potem bi odbor Slov. krščansko-socialne zveze že vse potrebno ukrenil. Nekoliko bi se pa ljudje tudi zguncali, če bi prišla v liste tudi taka-le poročila: »Iz X. Naše izobraževalno društvo spi že celo leto,« ali pa: »Naše društvo je imelo letos samo občni zbor in eno igrico je priredilo, drugače spi!« Stavil bi namreč, da je glavni in dostikrat edini vzrok, da društvo spi, lenoba, komodnost in brez-

briznost odbornikov in večine članov. Za društva je naravnost potrebno nadzorstvo javnosti, če naj javnost vé, da se društvo giblje, zahteva že pravičnost, da vé tudi, kadar društvo spi. Potem se bo društvo balo sramote in bo vendar kaj storilo.

Pametna volitev poklica.

Splošno znano in priznano je, da Slovenci, kolikor se jih izseli v tujino, opravljajo tam dela najnižje vrste. V rudokopih in drugod izvršujejo najnevarnejša in najtežja dela. Naša dekleta so v tujini dekleta in služkinje. Dà, še celo v domovini so delovodje in delavci, ki manj trpe in so boljše plačani, sami tujci, le redko pride domačin na odličnejše mesto. Res je, da se večkrat godi domačinu krivica, ker ima tujec moč in ker vsak skrbi najprej za svoje ljudi; gotovo je pa tudi nekaj na tem, da naši ljudje niso za drugo kot za težko delo, ker nič ne znajo, ker niso v nobeni stroki izučeni. Pri nas se vse prepozno in premalo misli na poklic, ali pa se sploh ne misli.

Starši, ki so pri odločanju poklica svojih otrok najprej poklicani, se navadno vse premalo zavedajo važnosti tega vprašanja, navadno imajo tudi premalo izobrazbe, ker je tu treba vpoštevati toliko stvari in videti tako daleč naprej in naokrog, kakor se ne more pričakovati od naših ljudi. Starši komaj čakajo, da otroci dorasejo in pomagajo pri delu. Potem je najlepše pri hiši, vse naredi domači, poslov ni treba nobenih in, če so otroci varčni in pridni, se takrat najlažje prihrani denar. Nazadnje prevzame eden domačijo in se oženi, in tedaj je treba drugim odriniti od doma. Kdor ima srečo, da se kam priženi, je še, drugi jo mahnejo v mesto ali v tujino, doma služijo za hlapce in dekleta jih je sram. Ko odhajajo od doma, jih sicer dostikrat spremlja očetov in materin blagoslov, pridne in dela vajene roke imajo seboj, vajeni so pa samo kmetskega dela,

v mestu je to zanje brez pomena, tam so samo za surova dela nižje vrste, kjer ni treba nobene spretnosti in znanja, kjer se rabi samo krepka telesna moč. Reže se jim kruh težakov. Sinovi delavcev in obrtnikov iz mesta se jim posmehujejo, ker imajo sami večjo izurjenost, ki so se izučili raznih rokodelstev, ki jih rabijo tudi v tovarni in zato zavzemajo boljše plačana mesta, še bolj jih pa zaničuje tujec, ki ima še večjo usposobljenost in najmastnejšo in najlažjo službo. Zato se ne smemo čuditi, če delavci iz naših krajev dostikrat obožujejo Nemce in njih jezik in se sramujejo svojega rodu in če jim je beseda kmet psovka, dasi so na kmetih doma.

V drugi vrsti je tu poklicana šola. Dosti nadarjenih Slovencev so že dobri veroučitelji in učitelji spravili v šolo in jim pripomogli do boljšega kruha. Če prebiramo životopise slavnih mož, bomo brali neshetokrat, da je dobri učitelj ali duhovnik spoznal talent dečkov in pregovoril starše, da so ga dali študirati. Toda koliko je učiteljev, ki se za take reči ne menijo. Kolikokrat pokaže učenec v šoli posebno zmožnost in veselje tudi do drugih poklicov, kjer bi lahko dober učitelj opozoril starše, naj preskrbe otroku primerno izobrazbo za poklic, ki bi bil zanj primeren. Posebno lahko bi se dalo to urediti tam, kjer je nastavljen stalen šolski zdravnik, ki dobro pozna tudi telesne lastnosti in sposobnosti otrokove. Pri nas tudi šola v razmerah kot so, ne more dobro vršiti naloge v tem oziru.

Poudarjali smo tudi že v »Društveniku«, kako naj društva posebno pozornost obračajo na tiste člane, ki gredo v mesta ali tujino, kako naj jim poskrbe, da pridejo v tujini zopet v dobro službo, če mogoče k dobremu gospodarju in v našo organizacijo. Ta skrb se mora začeti pravočasno, to je takrat, ko je treba otroku izbrati poklic. V vsakem društvu naj bi se saj en odbornik posebno zanimal za to vprašanje in semintja bi bilo dobro privediti kako predavanje o tem vprašanju.

Na kaj je treba pomisliti pri izbiri poklica?

1. Kako dotičnega veseli ta stan;
2. kako je za ta stan sposoben;
3. kaka prihodnost je mogoča v tem stanu;
4. kaki pogoji so, da se pride v ta stan.

Vsakemu je znano iz lastne skušnje, da vsak neprimerno več lahko naredi in veliko lažje napreduje v poklicu, ki zanj čuti posebno veselje. Nihče ne doseže sijajne prihodnosti v stanu, ki ga ne veseli. Tudi sreča je od tega odvisna. Notranja samozadovoljnost je prvi pogoj sreče. Stan izpreminjati je dostikrat popolnoma nemogoče. Kako naj bo srečen in zadovoljen, kdor je prisiljen biti v stanu, ki ga ne veseli. Koliko manj bi bilo lenuhov in lumpov, če bi se vsakomur poskrbelo za primeren posel, ki ga veseli!

Življenje je boj. Za boj je treba dobrega orožja, drugače človek propade. V vsakem stanu je toliko konkurence, boja za obstanek, da mora biti človek oblagodarnen z vsemi za ta stan potrebnimi last-

nostmi v popolni meri, če hoče uspešno tekmovati in dobro izhajati. Za en poklic je treba izvrstnega vida, za drugi izvrstnega sluha, za tretji krepkih mišic. Kdor je razporejen za jetiko, naj ne gre za krojača, kdor ni prikupljive zunanosti, naj ne gre za komija, krčmarja ali brivca.

Posebno o tem so ljudje dostikrat vse premalo poučeni, kaki so predpogoji za kak stan. Da je treba dovršiti gimnazijo in semenišče, če hoče človek postati duhovnik, je znano, da mora študirati na vseučilišču, kdor želi postati profesor, advokat, sodnik ali zdravnik, vé skoro vsak, zlasti dobro vedo ljudje, da se mora rokodelc izučiti svojega rokodelstva. Kako se postane strojni tehnik, lekarnar itd., ne vé skoro nihče. Sploh smo glede poklicov še silno nazadnjaški. Če se spomnijo naši ljudje, da bi dali sina kaj učiti, se spomnijo samo na rokodelstva, ki so se jih učili že naši pradedje. Da rodi nov čas nove potrebe, nove poklice, tega se ne zavedajo. In ravno stara rokodelstva izpodriva čedalje bolj tovarna, tako da so obsojeni naši rokodelci samo na popraviljanje tovarniških izdelkov in na surovo delo. Plačani so časih enako ali še slabše kot dninarji. Za nove potrebe dostikrat nimamo domačih sposobnih ljudi in moramo iskati tujce in jih drago plačevati. Za strokovne, obrtne in trgovske šole bo treba ljudi navduševati in skušati doseči, da saj v domovini z vseh boljših mest izpodrinemo tujce, saj ti tudi tako delajo. Koliko domačinov bo na ta način našlo Ameriko doma in še s tem razločkom, da morajo v Ameriki izvrševati najslabša, najnevarnejša in najtežja dela, doma bodo lahko imeli ugledne odlične službe.

Tudi vprašanje, kakšna bodočnost se obeta v kakem stanu, je pomisleka vredno. Da imajo nekateri rokodelci samo v gotovih letnih časih delo, n. pr. zidarji samo poleti, ker je za take potreben še postranski posel. Da je pri nekaterih rokodelstvih mogoče, da sploh popolnoma prenehajo, da se je treba pozneje lotiti drugega dela, kar je jako neprilčno. Važno je, da je pri nekaterih poklicih za samostojnost treba precejšnjega kapitala, drugod zopet skoraj nič.

Pri dekletih se ne sme pozabiti, da je zelo verjetno, da se omože. Če se uče katerekoli stvari, naj ne pozabijo na gospodinjstvo. Naj bo ena šivilja, prodajalka, natakara ali dekla, če hoče kdaj misliti na možitev, se mora navaditi na kuhinjo in na gospodinjstvo. Tudi v tem oziru se mnogo greši pri nas. Celo kmečke gospodinje so dostikrat tako nespametne, da razdele odraslim hčerkam delo tako, da je ena ali dve stalno v hlevu, druga v kuhinji. Ko se omožita, ena o kuhinji nima pojma; druga o hlevu in živini ne; tako da nobena ne more biti dobra samostojna gospodinja. Šivilje, prodajalke, natakare itd. pa že celo nimajo pojma o gospodinjstvu. Ko se omože, bi bilo komaj, da bi jih previdni ženini dal najprej gospodinjstva učiti. Kjer je žena slaba gospodinja, se mož slabo počuti doma in začne zahajati v gostilno in nesreča je gotova. Gospodinski tečaji bodo v tem oziru izvršili gotovo mnogo dobrega, vendar se bodo tudi de-

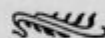
kleta sama morala brigati, da zadostno poskrbe, da se primerno izobrazijo, saj se gre za lastno srečo. Če so že matere v tem oziru časih slepe, koliko bolj malomarne so šele gospodinje nasproti deklam, zato so te še mnogobolj navezane same nase, na lastno razsodnost in pozornost.

Omenil sem mimogrede celo vrsto stvari, na katere je treba misliti, ko se voli poklic. Navadno se odloči poklic, ko je otrok kakih 14 let star, sam torej ne more s primerno resnostjo in zmožnostjo skrbeti pri odločitvi tako važnega vprašanja za svojo srečo. Navezan je na druge, najprej, kot sem že rekel, na starše, potem na šolo, pa tudi starši in šola, žalibog, zelo velikokrat ne izvršita te naloge, kot bi bilo treba.

Ne gre se pa pri tem samo za srečo dotičnega, ampak za blagor celega naroda. Ker so naša društva že sama na sebi dolžna in poklicana, da goje socialni čut odgovornosti in ker se gre pri tem zlasti tudi za naraščaj naših društev, so poklicana tudi ta, da vrše tu svojo dolžnost.

Kot sem rekel, v vsakem društvu naj bi se saj en odbornik tudi za to zanimal, v Slovenski krščansko-socialni zvezi naj bi se napravila nekaka posredovalnica. Sodelovati bi morali starši, duhovniki, učitelji, zdravniki, zadružni instruktorji, obrtni nadzorniki, trgovska in obrtna zbornica in posredovalnice za delo in službe.

Na ta način bi se izkazala velika dobrotota dotičnim in njihovim staršem, storilo bi se veliko za našo stvar in za blagor narodov.

Ko se polavlja mladost.

Nepomlad.

Vsi cvetovi so vzplamteli,
gaji vseokrog zapeli,
mimo spela je pomlad.
Kakor klici mlade sreče
vriskalo je hrepenenje
in vabilo v daljo, v svet

Šla je truma, polna nad,
šla prek polj je in livad,
šla za srečo, šla v življenje. —
Tam pri oknu osamljena
pa solzi se mlada žena.

Pomlad — poletje.

V nemiru giblje se ves vrt,
gori že rdečim rožam smeh,
na vejah sad in cvet na tleh,
tam žitja moč, tu cvetja smrt.

Mladost, li moč? Kdo te dozna,
življenja polnačeti strup?
Tam solzna mati in obup —
v naročju njenem smeh neba.

Mož.

Na zadnji vrh se vzpela je mladost
in vrisk odmeval je do skrajnih dalj,
še hrepenenju dal bi novo moč —
a ni, a ni naprej nikjer več tal.
Tedaj se je ozrl in spoznal,
da sam s seboj na poti je ostal.

Pa že začutil moč je lastnega srca, in čul je glas že lastnega povelja: »Mladost je za teboj — odslej velja kamnita pota, udar, trpljenja želja, iz lastnih zmag boš trgal drugim rož.« — Bridkost je zatemnila čelo — bil je mož. Ks. K.

Fr. Cvet:

Imenitni ljudje.

(Dalje.)

VI.

Z ženitvijo se v javnosti resno pravzaprav še ni začelo. Pa saj je preteklo samo par dni, odkar so zvite buče uganile, kaj se pripravlja. Navadno zavre po vasi, ko ženina in nevesto prvič javno razglase v cerkvi; da je pa tu prišlo do tolikega viharja že prej, in to pri ljudeh, ki bi jih po poštenem krščanskem prepričanju in po zavesti dostojnega človeka ne smelo brigati, je posebnost Podgorja.

Preveč bridko bi bilo govoriti in delati odkritja; kadar se naloži podobno delo človeku domovinskega čuta, je najpoštenejše, da zlomi zadnje pero in vrže črnilo iz tretjega nadstropja.

Niso osebe — resne stvari so, o katerih bi se dalo govoriti! Kadar ljudem primanjkuje kruha in lakote prisiljeni ne izbirajo, koga ravno prosijo, jih marsikdo opomni grehov, ko pa le gleda trpeče obraze, pozabi in se jih usmili. In ljudje postanejo zopet ljudje, stari grešniki, ki pozabijo dobroto.

Tako so tudi Podgorjani vedno Podgorjani. Ljudje so, ki čakajo smrti, pa v zadnjih hipih grešijo. Poletje jim napoveduje zimsko revščino, — pomlad jim zopet redno poživi od stradanja upale obraze z upom na podaljšanje življenja. Na podaljšanje življenja, ponovim. Dela ni. Le od časa do časa se omeči kaka usmiljenja polna duša, da podaljša hirajočim trpinom življenje s kakim delom, sicer je Podgorje v pozabljenju. In bolj zanimivo, kakor ženitovanjska storijsa, bi bilo opisati to življenje — pa kaj, ko bi nihče ne verjel! Trpečega vnovič raniti s tem, da mu odkrito popišeš bolezen, ni usmiljeno, onim grešnikom, ki se za židanimi zastori in denarno mizo smeje revščini — tem se ne sme zalučiti v obraz resnice, da je že mnoga krsta šla mimo njih oken, samo mrtvi molčijo! In pregrezo bi bilo, ko bi se zbudili!

Niso samo osebe — resne stvari so! Ampak kazalo bi se samo na ljudi. Dandanes tudi Podgorjani ne znajo razlikovati, kaj oseba, kaj stvar, še manj pa, kaj resnica, kaj neresnica. Če se govori kje o razmerah, že poiščejo osebe in navsezadnje hočejo, da bi bila vsaka oseba resnična, še več, če se zapiše slučaj, da se je voz zadel ob kamen in poškodoval, preiščejo vse vogle pri hišah, kajti kamen je bolj važen, kakor splošna neprevidnost voznikov.

Ta naša malenkostna povestica, bi ne bila niti imena vredna, da se ni dogodila ravno v Podgorju, kjer mrgoli

domačih politikov ženskega spola — in preko teh ne sme najmanjši dogodek. Nasprotno je tudi resnica, da bi ta dogodek ne bil tako glasen, da ni sedanje življenje zvezalo tako ostrih ljudi v prijateljstvo in zlahto, in da bi ne bilo vmes študenta. Podgorjani študentov ne obračajo, ker jih skušnja uči, da se navadno vsak, ki je iz tujega sveta gledal njih žitje, vzdigne zoper lastni rod, posebno ker ne odobrava njih hišne politike, toda kadar pride do vprašanja, ali bo ta, v tujem zraku razprezani cvet napravil na razpotju stopinjo, da bi mogli razgrniti pred njim sliko prejšnjega življenja in mu dati izpričevalo nesvetosti in potrojiti vsak kriv korak in devetkrat povečati vsako temno pičico — takrat pride zlati čas podgorskih govorniških tekmovalj.

In res je prišel Cene v nemilost. Danes mu je pošepatala Anica prav zaupno, kaj je izvedela, drugič je bral na materinem obrazu senco potrtosti, tretjič je velikrat slišal sam. Zdaj so nalagale pohujšane duše njemu cele tovore pregreh, drugi pa so se srdili nad onimi, ki begajo mladega fanta. Pa vse sodbe in obsodbe so se sklenile na raznih večjih ali manjših zborovanjih. Prvi je izrekel svoje misli, drugi jih je ponovil kot resnične, tretji je že prenesel vso zadevo na pristojno višje mesto, nemeneč se, ali bo zadel na jezo ali solze, užitek je bil samo, povedati novico. Nekdo je celo pravil, da Mrvovi sami marsikaj povedo. In to je držalo še bolj!

Oklicali so prvič, oklicali drugič. Razmere so se med tem zelo poostrile. Pri Mrvovih so že tudi pripravljali za svatbo, ali ljudje, kakor Peter, stric Matevžov, in sploh ženinovi svatje še niso bili na jasnem. Zastonj je Peter pričakoval in popraševal, kdaj ga pridejo vabit, dokler ni nazadnje izvedel, da ga resnično ne marajo. Luka Grom, ki ga je pred davnim časom ženin celo prosil za starešino, je molčal; raje bi bil žrtvoval to čast, kakor da bi se bil ponujal, ali saj popraševal kaj. Rožič se ni mnogo menil. Odtegoval se je družbi, da bi se izognil neljubemu popraševanju.

Za vasjo je bila zadnja povodenj podrla ob reki zid, in tam so se potili vsi naši moški znanci. V delavnik so si razdelili skupno delo, v praznik jih je spet združilo žganje »Pri studencu« — drug brez drugega so težko opravili. Tudi Matevž je bil med njimi. Postajal je od dne do dne bolj molčeč, zadnje dni se jim je bil sploh odtegnil.

Bilo je ravno pred popoldanskim počitkom, ko se je ulila ploha in jih prisilila, da so šli skupno pod zavetje. Tomaž je že cel dan čakal, kdaj podžge.

»Kmalu boš stopil med nas stare, Matevž! Samo še ta teden nam boš delal skomine po norostnih dneih.«

Matevž se je malce nasmehnil. »Le glej, da se pošteno posloviš od mladosti! Kako se pa kaj pripravljáš na sveti zakonski stan?« je podrezal drugi šaljivec.

»Kako ste se pa vi pripravljali?« Matevža je obšla dobra volja.

»E — kako? Sem se že, še dolgo sem se pripravljaj.«

»Ker se je trikrat ženil«, je pripomnil tretji, in vsi so se smejali.

»Da, Joža je imel skrbni!« — je razlagal Tomaž. »Povej Joža, povej! Koli-ko ti je »ona« prinesla?«

»Nisem je vprašal, tudi ona ne mene. Šla sva k poroki, pa je bilo. Na ženitnini smo jedli še zabelo s kruhom in precej smo ga popili. Včasih smo se drugače ženili! Dandanes ne veste, kaj je hudo. Oženil sem se o Pustu, — kakor se spodobi — pa od tretje adventne nedelje do tihe v Postu nisem zaslužil okroglega. Zdaj se pa ženi! Prišel sem k rajnemu gospodu in ga prosil, da mi je posodil osem goldinarjev. To me je pogledal! »Kdaj boš pa plačal?«, se je zadril nad menoj. »Gospod, oba bova plačala, potem bova oba delala!« Pa mi jih je dal. Vem, da sem drugi dan po poroki imel še osem krajcarjev — zdaj pa živi! To se pravi, da smo mi drugače živeli, kakor dandanes vi mladi.«

Joža je razlagal prepričevalno in zanimivo, v največjem ognju pa je bil skoro smešen. A smeh okoli stoječib ga ni nikdar motil v pripovedovanju.

»Prav imaš, Joža«, mu je pritrdil Grom, »samo vsega nisi povedal. Slišal sem še nekaj drugega.«

»Kaj boš slišal, ko takrat še otrok nisi bil!«

»Le po pravici povej, Joža!«, ga je opomnil previdno Tomaž. »Saj jaz tudi nisem videl, pa pravijo, da si izposodil hlače in suknjo za v cerkev, in da si imel nov klobuk, samo po poroki si ga moral nesti nazaj klobučarju. Bo že res!«

»Res je, res! Tako smo se včasih ženili, mi stari. Ti, Matevž, boš pa napravil tako imenitno, da bo kaj«, se je izognil Joža.

»Pravijo, da boš imel čez petdeset parov«, je pridal Tomaž. »Prav imaš, le napravi ljudem veselje, samo enkrat se človek prvič ženi.«

»Če ste si privoščili mene, ste se zmotili!« Matevž se je pripravil, da bi šel. Spoznal je, kam meri vse.

»Matevž, le zapomni si«, se je skoražil stric Peter. »Ne boš imel sreče! Vse bi vam pošteno plačal, nikar ne mislite, da sem tak berač. Delavec sem, kakor ti, seveda, družino imam, pa te še nisem prosil vbogajme.«

»Lep ženin, ki mora plesati, kakor nevesta zapovedo. Postavi se, še za teboj bo letala, le verjemi mi! Saj se ne mož tako nerada. Samo ti, Rožič, tvoj fant pa ne bo?«

»Ne bo!« je kratko odgovoril Rožič Tomažu.

»Pa vseeno nekaj delajo, da bi bil, ker je mlajša Mrvova menda vse odpo-vedala.«

»Ne bo, ne! Jaz ne bom pustil —« se je odrezal Matevž.

Dež le še ni hotel odnehati, zato so morali spraviti orodje pod streho.

Prižgali so tobak in posedli drug poleg drugega.

»Ne delaš prav, Matevž. Ne smeš misliti, da bi ravnal tako kakor svetopisemski kralj, ki je napravil veliko gostijo. Kaj pa, če še povabljeni ne bodo prišli?«

»Boš pa nas povabil! Saj je oni šel še na prelaze in razpotja, pa je bil kralj!« Vsi so se zakrohotali Tomaževi pripombi.

Matevž je ves raztogoten odšel.

»Ampak, Rožič, tvoj fant pa le...«

»Pusti ga pri miru,« je dejal Rožič ves nevoljen. »Jaz ne morem vedno za njim hoditi.«

Pa Tomaž se ni dal premotiti.

»Pa je vendar čudno! Če je res, da si je mlajša Mrvova prav iz Ljubljane naročila obleko, potem ni kar tako. Saj je vendar čudno, da zdaj, ko tvoj sin ne bo, tudi ta ne mara biti. Primi fanta, primi, saj si oče!«

»Bodite vendar pametni, ali ste babe!«, je zagrmel mladi Grom. »Janez, jaz grem! Joža pa ti spravi lopate.«

Zdelo se je, kakor bi bilo Luko nekaj pograbilo, ne sicer Tomaževa nagležnost, ampak, ker se je sploh govorilo o stvari, ki ga je jezila. Ni sicer rad razkladal svojih misli, vendar so vedeli vsi, da ga pečejo ženitne komedije.

Celo Peter ga je uganil. Zato se mu je zdaj pridružil in mu navdušeno zatrljal: »Toliko ti povem, Luka, da sem tako razkačen, da ako bi me prav zdajle prišli vabiti, ne grem! Sakrabsko, da ne!«

»Saj ne bomo šli,« je zatrdil Rožič.

Matevž je šel naravnost na Grič. Celó pot ni drugega premišljeval, kakor kako bi se na najkrajši način že rešil neprijetnosti. Nič drugega ni želel, kakor da bi bilo že skoro konec vsega. Zdaj so ga začele težiti resne skrbi. V par dnevih bo treba vse urediti. Danes mora priti pismo od strica Jerneja. — To je bil edini človek, ki ga je dozdaj vabil, niti bratov in sester ni še povabil, dočim je nevesta že zbrala vse svoje ljudi.

Ko je prišel v družinsko sobo, kjer so bili vedno vsi skupaj, ni našel nikogar. A da niso od doma, je vedel po tem, da je bilo vse odprto.

»Kje pa ste?«, je zaklical in stopil v vežo.

V sosednjih vratih je zarožljaj ključ, Francka se je vsa medena posmejala med vrati, a oddrznila jih je samo za špranjo, kakor bi se bala, da ne bi kdo s pogledom kaj vzela.

»Saj si ti! Kako da si že z dela?«

»Čemu sta se vtaknili tu notri?«

»Obleko pripravljava!«

»Pa se vendar ni treba zaklepati.«

»Veš, da ne bodo takoj raztrobili! Naj jih le nosi radovednost. Pa bi bil bolj glasno poklicale, je pripomnila končno nevesta bolj ginjeno in izpremenila pogled, da je Matevž moral takoj občutiti njeno nesrečo in težo ženitovanjskih skrbi. »Poglej to na mizi!«

Matevž je vzel pismo in prebral.

»Ne pride — saj sem vedel. Saj je prav, da smo vsaj na jasnem.« je pripomnil končno in izkušal potajiti užaljenost.

»Prav je,« je ponovila Francka. »Če nam bodo bolj nasprotovali, bolj bomo lahko veseli.«

»Če je tebi prav, meni pa ni, in tudi gotovo ni prav,« je rekla jezno Jerica.

»Vidiš, taka je! Če se ne zgodi vse po njeni volji, potem se vzdigne še proti nam. Cenetu se zahvali!«

»Pustita ga v miru,« je rekel Matevž. »Ne govorimo več o tem!«

»Ne bomo ga pustili! To nam dela edino on. Take bi mu povedala, pa saj je še čas. Že poravnava!«

»Ali je vredno? Ampak brez maščevanja ne bo šlo!«

»Jaz tudi pravim.«

»Sem že napravila svoje,« je pripomnila Mrvovka, ki je ravno vstopila. »Na vsa usta sem povedala Jakobu, da se ne premaknemo. Zdaj se je že pomiril, ko sem mu povedala da Ceneta ne bo. Povedala sem tudi, da Cene ne bo naredil prav, in da nam je prav vseč, da ga ni k nam. Sem že opravila svoje, le brez skrbi bodite!«

»Saj ni nikoli rekel pri nas, da ne gre za gospoda, se je ustavila Jerica.

»Ti se nikar ne vtikuj, jo je zavrnila Francka. »Zdaj je vsega konec!«

»Ali je rekel ali ne, to je vseeno, jaz sem povedala! Pa sem tudi prepričana, da ne bo storil prav,« je odločnejše zatrdila mati.

Jerica je molčala, Franckino oko se je radovalo v čudni zadovoljnosti. Pravzaprav ni vedela, ali bi odobraval materino dejanje ali ne. Čeprav se ji je zdelo, da je bila ta obsodba malo prezgodnja, ji je bilo vendar v toliko vseč, ker je videla v tem maščevanje nad njej sovražnim svetom.

»Se bodo že sami zmenili, ljudje bodo že vse povedali, kaj je res in kaj ni res,« je govorila Mrvovka pri peči, čeprav jo ni nihče poslušal. »Povedala sem pa le!« je ponavljala neprestano.

Matevž je hotel govoriti o stvari. Nevšečno mu je bilo to govorjenje čez cilj, zato je takorekoč usilil svoje misli. Govoril je, kakor bi govoril zase: »Strica torej ne bo — starejšine torej ni po tem.«

»Sem že vse premislila, ga je prekinila Francka in hotela pokazati vso svoje iznajdljivost. »Rožičevih nakljub ne smeš vabiti. Luka mora biti starešina!«

»Da, Gromu si ti drugoval, zdaj bo tudi njegova dolžnost, da ti vrne,« je pogladila mati. »Luka je mož - korenjak, vse ga spoštuje, čeprav je še mlad. To moraš storiti.«

»Lep človek je! Pa še vojak je bil!« je pritrdila Jerica.

Vsi so bili tako čudno edini, kakor še nikoli poprej, in vsi so se naenkrat začutili tako srečne in zadovoljne.

»Naprej! Starešino imaš že! Enega moža še moraš imeti! Pa stric Peter?« Nevesta je tako hitro svetovala, kakor bi se bila priučila ulogo.

»Ne, tega ne bom vabil!«

»Potem še dveh prič ne boš mogel dobiti, se je prenelila Jerica.

»Saj ni res!« Nevesta se je razvnela z vso resnobo. »Svatov v izobilju!«

»Moraš ga vabiti, saj že poprašuje! Pa otročičke ima! Saj v cerkev ne bodo šli, pri jedi se pa ne bo poznalo. Naj imajo otroci veselje! Še mi bomo bolj veseli, je učila Mrvovka s prav lah-nim glasom, da bi prej pregovorila zeta k dobremu.

»Prav lepo bo, Matevž, da ga povabiš! Še danes pojdi k njemu, da bo vedel glede obleke, morebiti je še čas!«, je prosila nevesta.

»Saj obleka ni vse,« je vzdihnila Jerica.

»Pa še nekaj, Matevž. Zaradi Jerice sem se namenila, da povabimo njeno krstno hotro. To ne bo kar tako!«

»Ali meni, da bi prišla?« je vzkliknila Mrvovka vsa vesela nad Franckino iznajdljivostjo.

»Seveda bo prišla, saj ji ne odneham prej, da zagotovo obljubi. Jerica bo potem imela par.«

»Pa povabi, meni je prav,« je odgovorila Jerica.

»Lepo je, da se ne braniš stare žene! Pa kaj, če je stara, saj nekaj velja!«

»Bo še lepše, mati. Moja obleka se bo vkljub temu prav lepo videla. Izpremenim je pa nalašč ne, prav tako si napravim, kakor sem jo prej mislila.«

»Le ponižna bodi, tako je prav! Stare žene se nikar ne sramuj, in nihče ti ne bo mogel ničesar očitati.«

»Za kuharico sem že tudi poskrbela,« je razkladala nevesta naprej. Mina pride, ki je kuhala že po župniščih, pri novih mašah in pri vseh velikih slovesnostih. Rekla sem ji, da bomo sami bolj fini ljudje, pa mi je takoj obljubila. Vidiš, vse nam naenkrat teče zelo gladko, samo ti bi moral še kaj povabiti.«

»Koga vendar?«

»Malo pomisli, se je smehljala Mrvovka.

»Tako sem mislila, in mislim, da ti bo prav. Gospod Matija gre rad na vsake slovesnost. Če ga na kako novo mašo ne vabijo, je zelo užaljen. Vse slavnostne prilike po celi okolici porabi, zakaj bi pa k nam ne prišel? Enkrat ga prijazno nagovori, pa bo! Povabi ga, potem nas bo kmalu dovolj. Pa župana bi bilo tudi dobro, je končala nevesta in pričakovala odgovora.

Matevž ni vedel, kaj bi odgovoril.

»Le vabi, da bo tem več nevoščljivosti!« je spodbodla tašča. »Saj bo to zelo lepa družba. Ali ne?«

»Bolje si ne moreš želeti,« je prigo-varjala vneta Francka, vsa polna narejene sreče. »Precej smo morali prestati, na vseh koncih in krajih so nas grizli, pa smo vendar še celi. Pomisli, danes teden bova že par!«

»Da, hvala Bogu!«

»Posebno dobro se mi zdi, da se vaš France tako dobro drži. Njemu gre čast druga, zato je prav, da se ni dal pregovoriti, čeprav naša ne bo.«

»Da, je že prav tako«, je potrdila nevesta materino pripombo. »Najlepše bo tako, da pokažemo, da naša poroka ne bo nikomur v izpodtiko. Nočemo laži!«

»Prav imaš, ako pa še ne bo konca, bom povedala še kako drugo«, se je razvnela mati.

»Ah, da«, je vzdihnila Jerica, kakor bi je bil obšel težak spomin.

Govorili so še dolgo. Že davno niso bili tako srečni. Drug drugemu so pomagali do dobre volje, niti v najmanjši stvari si niso oporekali, vsak je bral na obrazu drugega kaj misli in kaj mu je všeč, ter mu govoril po srcu. Taka prijaznost je znak utrujenosti po dolgem boju, popolna udaja in navidežno pozabljenje vseh medsebojnih sporkov v trenutku, ko se skupna nevolja obrne proti eni sami osebi. Resnično je, da sovraštvo spravlja in zopet edini duhove. Najhujša nasprotnika se v skupnem sovraštvu do tretje osebe v solzah objemata, najvišja zavervanost vase in ponos večkrat upade v največjo ponižnost in skromnost, ko onemore sam v sebi in začuti svojo nemoč proti neizprosnim razmeram.

Kadar je Jerica pozabila na minule vesele misli, in se spomnila, da je ponižnost vendarle lepa čednost, in obenem vedela, da se velikost te čednosti meri celo po osebi, je začutila v sebi moč popolnosti. Saj je grdo, če je berač

izbirčen in prevzet, čeprav se to berača rado prime, a da se mu ponižnost tako lepo poda, kakor lepemu obrazu lepa obleka, je tudi vedela; — koliko bolj popolna je ponižnost človeka, ki dvigne to nebeško čednost iz beraške vsakdanjosti in jo poljubi kakor zamenjenega otroka in pritisne na svoje sree, da vidi cel svet in niti ne pomisli, kako se poda svetli čipkasti obleki skromno oblečeno dete! To je žrtev, to so težke stopinje do popolnosti.

A vendar so to samo trenutki, ki nas srečajo nad vsakdanjim življenjem, ki je vendar meso in kri. Čista čednost ne ve zase, in čednost, ki je žrtev, zahteva mnogokrat na samem solz.

In Jeričina obleka je bila res, predno se je mogla prvič pokazati — večkrat napojena s solzami.

Na agitacijo!

Potrebno je delo v društvu, prav je, če radi čitamo dobre knjige in časopise, če obiskujemo prireditve naših organizacij. Nikoli pa ne smemo pozabiti pri tem, da je potrebna tudi agitacija. Agitirati moramo za pristop v naša društva, agitirati za udeležbo pri naših prireditvah, za naročbo na naše liste. Zlasti na »Domoljuba« ne

smemo pozabiti. Društveni člani se moramo izkazati ob petindvajsetletnici. Zasluge »Domoljubove« za društva naša so velike, zato smo mu dolžni hvaležnosti, izkažimo mu jo z agitacijo zanj!

Carl Kronsteiner-jeve

trpežne, apnene

lačadne barve

postavno zavarovane

V 50 vrstah od 24 v kg naprej.

Ze desetletja dobro preizkušene in so **prekosile vsa ponarejanja.** — Edino sredstvo za pleskanje za **lačadne, ki so bile že pobarvane.** 1226

Email-fačadne barve, ki se ne odlučijo in krijejo ob prvi potezi, torej nepotrebno pleskanje z drugo barvo, trde kot email, uporabne pomešane samo z mrzlo vodo. Antiseptične, proste strupa, luknjičave. Idealni plesk za notranje prostore, še nepobarvane fačade, lesene zgradbe: kot kolibe, paviljone, ograje itd. Dobiva se v vseh vrstah, stroški za m² 5 vin. Cenik in prospekte zastoj in poštne prosto.

CARL KRONSTEINER, Dunaj III., Hauptstrasse 120
Zaloga: **Brata Eberl, Ljubljana.**

Proda se iz proste roke

2122

malo posestvo

v Pečniku št. 15 pri sv. Jakobu ob Savi p. Dob od farne cerkve odd. le 10 min. **Cena 6000 K.**

Kdor ne zna varčevati

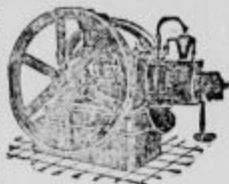
pri majhnem, tudi v velikem zapravlja. Ravno v majhnem se večkrat kaže pameten mož ali previdna žena. Znak previdnega in pametnega gospodarstva pa je varčevanje, in to ne samo v vsem, temveč prav posebno v malem. Gospodar ali gospodinja, ki zna dobro gospodariti, se pri nakupovanju blaga vedno vpraša, ali kakovost nakupljenega blaga res tudi odgovarja vsem zahtevam. Dobro namreč ve, da mora blago biti dobre kakovosti, da odgovarja zahtevam, da se da porabiti in da denar zanj ni takorekoč skozi okno vržen. Slabo blago nikoli ni vredno svojega denarja, ker ga ne moremo dobro porabiti. — Narodno zaveden slovenski gospodar, narodno zavedna slovenska gospodinja se pa ne vpraša samo, kakšne kakovosti je blago, temveč tudi, kakšnega izvora je. In daje prednost vedno domačemu blagu. Močni gospodarski temelji so namreč podlaga vsakemu napredku naroda tudi na kulturnem in političnem polju. Naši nasprotniki nas bodo samo tedaj resnično upoštevali, če bomo gospodarsko močni. Naši nasprotniki se ne boje naših besed — ker beseda sama na sebi je

prazna — ampak boje se našega dela, predvsem dela za gospodarsko osamosvojitve slovenskega naroda. Zavedajo se prav dobro, da bo v tistem trenutku konec njih napredovanja, kakor hitro bo gospodarska osamosvojitve našega naroda izvršena. Pri tem delu, ki je tako zelo važno za naš narod, pa mora sodelovati vsakdo. Sodelovanje je prav enostavno, ne zahteva nobenega dolgotrajnega študiranja — nič drugega ni treba, nego da vsak slovenski gospodar in vsaka slovenska gospodinja kupuje vedno in povsod samo domače blago. V tem moramo biti vsi popolnoma dosledni, ker le na ta način je mogoče doseči uspehe. Če se bomo držali načela, da kupujemo samo domače blago, bomo s tem delali za povzdigo naših domačih industrijskih podjetij, pa dali poguma tudi drugim, da ustanove nova domača podjetja. Domačih industrijskih podjetij Slovenci še nimamo posebno mnogo, lahko pa rečemo, da so ta, kar jih imamo, po veliki večini res vzorna. Med najodličnejše spada brez dvoma Kolinska tovarna za kavne primesi v Ljubljani. Ta tovarna izdeluje priznано izvrstno

Kolinsko kavno primes v korist obmejnim Slovincem. Lahko rečemo, da je Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovincem najboljši kavni primatek sploh. To vam bodo potrdile rade vse one naše gospodinje, ki jo rabijo. Rabiti bi jo pa morale vse naše gospodinje. Predvsem zato, ker je izvrstno domače blago. Obenem pa tudi za to, ker je napredaj v korist obmejnim Slovincem. »Slovenska Straža«, ki tako marljivo in vzorno deluje za obmejne Slovence, dobiva od prodane kavne primesi v korist obmejnim Slovincem prav lepe prispevke. Pred nedavnim časom ji je Kolinska tovarna spet poslala znatno vsoto. — Nič drugega torej ne želimo, nego, da vsaka naša gospodinja brez izjeme postane odjemalka izvrstne in pristno domače Kolinske kavine primesi v korist obmejnim Slovincem. Od tega bo imela dobiček ona, ker bo dobila v roke izvrstno blago. Dobitek bodo imeli obenem obmejni Slovenci. Kolinsko kavno primes v korist obmejnim Slovincem spoznaš po tem napisu in pa po pečatu »Slovenske straže«, ki mora biti na vsaki škatlici pritisnjen.

CLIMAX motori na petrolej

Najcenejši obrat.

Kamanditna družba

Bachrich & Co.

tovarna za motorje

DUNAJ XIX 6.

Heiligenstädterstr. 83/II.

Najstarejša specialna tovarna motorjev za dvotaktno motorje na surovo olje.

Adolf Hauptmann-a nasled.

A. ZANKL SINOVI

tovarnica barv, lakov in firnežev

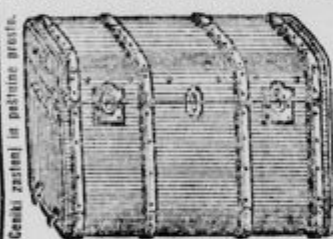
priporoča: 214

oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavce (Gyps) olje za pode in stroje, karbolinej, čopiči itd.

Naslov zadostuje: A. Zankl sinovi, Ljubljana. Cenik zastoj.

Koučegi Winkler

Najboljša svetovna znamka. Ljubi! Trpeži! Cene brez konkurence!

Tovarna in specialna trgovina kovčegov, torbic in usnjene robe

Josip Winkler & sinovi.

Ulica evl. ano 1876

Dunaj I., Himmel-

plortgasse 7/A.

Winkler-jevi nizki kovčegi od K 32 n.

Tovarna številnik v H. Kloseus, Wels, Zg. Avstrijsko.

Po dobroti in kakovosti neprekosljiv železni, emajlirani, pocelastni številniki kakor tudi iz majolike za gospodinjstvo, i otele, restavracije i d. Načrti za kuhinje na paro, plinove številnike, irske peči za trajno kurjavo. Dobijo se v vsaki železni trgovini, kjer ne, se pošljijo naravnost.

Zahtevajte „Izvirne Kloseus - številnike“ in zvrnite slabše izdelke. 3973 Ceniki zastoj.

Najboljša češka tvrdka.

Ceno posteljno perje!

S. Benisch

1 kg elvega, dobrega skubljenega 2 K; najboljšega 2 K 40; prima polbeloga 2 K 80; bellega 4 K; bellega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, anežnobelega, skubljenega 6 K 40, 8 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; bellega puha 10 K; najfinjši prani puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

Dovršene napolnjene postelje

iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blaga, i pernice 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 6 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhaštim posteljinim perjem 16 K; a polpukom 2 K; a pukom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 5 K 50, 4 K; pernice 300 cm dolge, 140 cm široke, 13 K, 14 K 70, 17 K 8, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasatega gradla 120 cm dolge, 116 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošljajo proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepovoljno denar nazaj.

Cenik zastoj in franko: 2810

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

BISER

vseh žitnih kav je

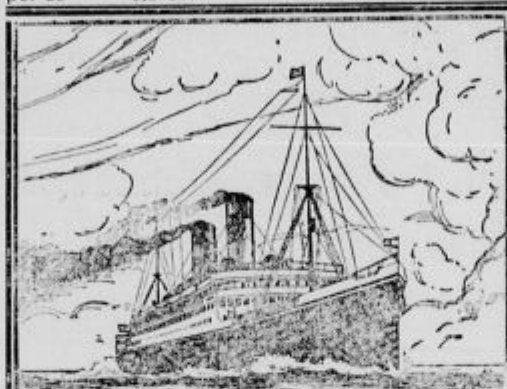
Franckova perl-rž

Vsak požirek iz škodelice potrjuje premoč te fine kakovosti.

Da se pa doseže dober okus in lepa slastna barva, treba je pridjati vsaki žitni kavi malo porcije

pravega: **Franckovega**: kavinega pridatka.

Obe vrsti dobiti je v vsaki specerijski trgovini. per 25 646 IV.

Potniki v Ameriko

kateri želijo dobro, poceni in zanesljivo potovati, naj se obrnejo na 22

Simona Kmetetz-a

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26.

Vsa pojasnila se dobe brezplačno.

Zavod sv. Marte

v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi 15, I. nadstr.

sprejema brezposelna dekleta pod streho in posreduje službe.

Rafaelov odsek Marijine družbe sprejema dekleta na kolodvoru in jih vodi v zavod. — Zavod vzdržuje in nadzoruje zveza „Marijin dom“.

Močnate jedi

so važni del človeške hrane. Dobro pripravljene vsebujejo mleko, mast, moko, jajca, sladkor, torej za človeški organiz. potrebna hranilna sredstva v dobro dišeči obliki. One so v mnogih slučajih, posebno za otroke, bolj važne kot mesne ali sestavljene jedi. Žal pa imajo večkrat to napako, da so težko prebavne in jih slab želodec, posebno zopet otročji, nič dobro ne prenese. Lahko se sedaj odpomore temu nedostatku, da se ne napravi nikakih močnatih jedi, nikakega sočiva, nikakega pecivo več brez dodatka

dr. Oetker-jevega pecilnega praška

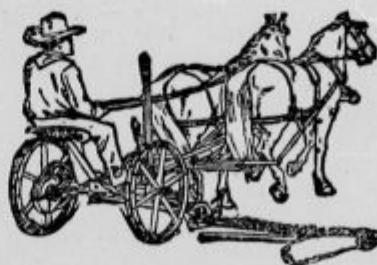
ki ga dandanes že več milijonov gospodinj. zelo rado uporablja. Uporaba je zelo lahka in po predpisih dr. Oetkerja, ki se dajo zastoj, je izključeno vsako pokvarjenje.

Dr. Oetkerjev pecilni prašek se dobi s predpisi povsod.

ČUJTE!

550

Tri vrste naj-novejših kosilnic

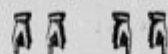

Mc. Cormick, Deering, Massey Harris

kakor tudi mlatilnice in sploh vse potrebščine za poljedelstvo v veliki izberi po nizki ceni le pri

trgovini z železnino in zalogi strojev

Slovenski ceniki brezplačno.

Nad 200 strojev v zalogi!

Karol Kavšeka naslednika

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16

Več vajencev se sprejme
za kovaško obrt. Več pove kovaški mojster
Sv. Jerneja cesta 38, Sp. Šiška pri Ljubljani.

Tajne znanosti

kako se hitro odebeli žival, kako se jo obvaruje
bolezni, kako se več in boljše mleko pridobiva,
kako se ozdravi hrome konje, kako se doseže,
da kokoši bolj pridno nesejo itd.,

se lahko nauče.

Piše se po knjigo **Mr. Paraskovich, Dunaj, Mariahilferstrasse 51, Postfach Nr. 2.**

Trgovci, ki se peča s trgovino konj na de-
belo in ki poskušajo vsako sredstvo, naroči Pa-
raskovich-izdelke

„Od Vas za poskus kupljeni fluid za konje
se je nenavadno dobro obnesel, posebno pri konjih
za dirko, ki so izpostavljeni velikim naporom.
Ker nameravamo Vaše sredstvo trajno uporab-
ljati, prosimo, da nam pošljete večjo množino,
20–25 steklenic.“

Velespoštovanjem

Novi dunajski Tattersaal W. Schlesinger & Co.

Prav čudežno učinkuje pri kravah:

Gosp. T. Paraskovich!

Posljite mi pošto obratno 12 zavojev Vaccina.
Srčno se Vam zahvaljujem za to. Nikdar ne bi
verjel, da tako izvrstno učinkuje. Vsakemu rad
pr poročam, kateri ima slabo molzne krave, ali
pa take, ki nerade žro.

Jos. Kröll, Zillertal.

Mr. Paraskovich pošlje knjigo zastoj vsem
onim, ki mu sporoče, kdo ima v njihovi občini
največ živine.

Natančen naslov se glasi:

Mr. Paraskovich, G. m. b. H., Dunaj V., Maria-
hilferstrasse 51, Postfach Nr. 2. 1506

SKRIVNOST

lahke, prožne hoje. No-
bene utrujenosti več. —
Trpežnejše od usnja.

Pristni

PALMA
kavčug-podpetniki

Dobiva se v vseh zadevnih trgovinah.
2082 5

USTANOVLJENA LETA 1831.

USTANOVLJENA LETA 1831.

NAJVEČJA ZAVAROVALNICA AVSTRO-OGRSKE DRŽAVE

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg, Sv. Petra cesta 2, v lastnem domu
posluje v vseh zavarovalnih strokah.

Tekom leta 1911 zavarovalo se je 21.289 oseb za kapital nad 170 milijonov K
na življenje. Družba je izplačala škode že nad 1 milijardo in 63 milijonov K.
Premoženje družbe znaša nad 416 milijonov K. 1887

Naročajte novi jubilejni
cenik s koledarjem.

Birmanska darila.

Največja in najbogatejša
tovarniška zaloga

**švicarskih ur, zlat-
nine, srebrnine**

Lastna tovarna ur v Švic.

Konkurenčne ure K 3-50,
K 4- in K 5-.

Edino zastopstvo „Puch“-koles za celo
Kranjsko. — Najboljši šivalni stroji od
K 90- naprej.

FR. ČUDEN

Ljubljana, trgovec in posestnik, delničar
družbe Union-Horlogère. 1243

Pri lišajih

vseh vrst, posebno pri
mokrih in suhih lišajih,
kakor tudi pri prhljajih
med-sežen nadnje pri
vseh izpuščajih, hac-
morrhoidih, celopri naj
bolj zastaran h slučjih,
kjer so odgovala vsa
doslej uporabljena sred-
stva, lekarnarja
Stauder

Euzema-talzam

gotovo pomaga Zdravi
se z Euzemo brez mo-
tenja pikica. Zavarov.
s pat. št. 141.365. Cena
5 kron. — Pristni le iz
Roth-ove lekarne
Kaufbeuren D 35. bav.
Allgäu.

Številna zahvalna pi-
sma ozdravljenih, po-
sebnost fakih, ki so vpo-
rabljali leta vsa mogoča
mazila brezuspešno.

1047

Gospodinje!

Pozor!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler
niste poizkusile slovite, splošno znane, svetovne znamke

BLAIMSCHERNA

„UNIKUM“

MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlin-
ska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje
iz najči-
stejše goveje obistne tolišče
z visoko pasterizirano sme-
tano, ima torej največjo re-
dilno vrednost in je resnič-
no zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten,
nego najči-
stejši naravni izdelek.

„UNIKUM“ je za 50 %
cenejši od navadnega pres-

nega masla in zajamčeno
mnogo izdatnejši nego to.

**Samo Blaimschei-
nov „UNIKUM“** je
resnično edino in pravo
nadomestilo za presno ma-
slo, ki daleč prekaša vse
doslej hvalisano.

Izdelovanje Blaimscheina
„UNIKUM“ je varovano
s stalno državno kontrolo
in je to razvidno na vsa-
kem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za
nadomestilo presnega masla za

pečenje praženje kuhanje maslen kruh

samo

Blaimscheina „Unikum“ margarina

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Superfosfat

vsake vrste razpošilja

**Tovarna kemičnih iz-
delkov na Hrastniku.**

Res lepa je cerkev, veža, kuhinja le tedaj, če ima ličen in

trpežen tlak

kakoršnega izdelujeta v mnogih vzorcih

1712

ZAJEC & HORN v LJUBLJANI

Izdelovanje stopnic, cevij. — Asbestni škrlilj „ZENIT“.

Daje po

4³/₄ %

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvo

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - **po 4³/₄ %** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom **predume** na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

2553

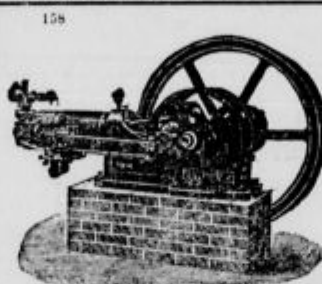
NAZNANILO.

Cenj. občinstvo se vljudo opozarja na novo otvorjeno

trgovino

v hiši gospoda A. Kajfeža, poleg postaje Kofevje, kjer se po **najnižjih cenah** prodaja različno blago. Naročila se izvršujejo solidno in točno. Nakupovalo se bode tudi **deželne pridelke**, kakor: fižol, krompir itd. — Za obilen obisk se priporoča trgovina **»Pri parni žagi«** F. Škerlj.

Razširjajte Domoljuba.

Motorji.

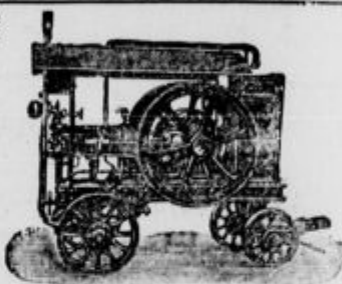
Motorji na surovo olje in z močnim pritiskom od 16 do 20 HP. Obratni stroški 1-1½ vinarja na uro za konjsko silo.

Ležeči ali stoječi motorji na:
bencin, petrolin ali bencol:
od 1-50 HP, kakor tudi **lokomobil** od 2-20 HP. Obratni stroški 5-6 vinarjev na uro za konjsko silo.

I. WARCHALOWSKI

Dunaj, III., Paulussasse 3. — Budapešta, VI., Váci-körút 37.

Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obiski odjemalcev zastoni.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. decembra 1911
čez 82 milijonov kron.

Lastna glavica K 704.939-27

Stanje vlog dne 31. decembra 1911
čez 22 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

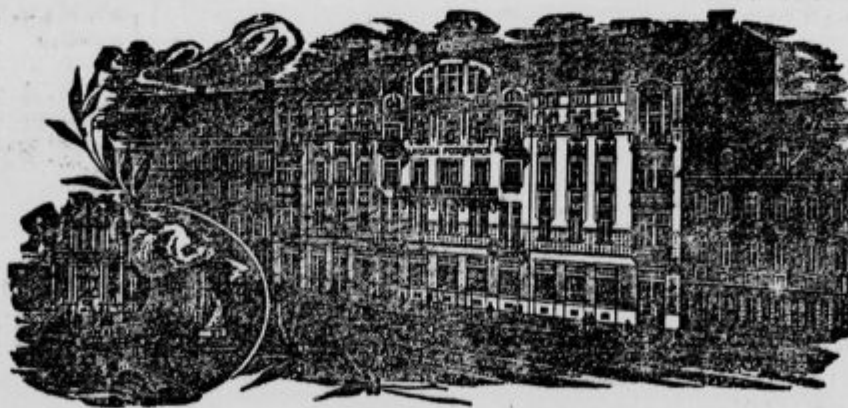
6

Ljubljana, Miklošičeva cesta st. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Unlon“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih **100 kron čistih 4-50 kron na leto.**

Za nalaganje po pošti so poštno-hranilne položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim združnikom posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvo) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskomptirajo.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpredsednik. Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. **Dr. Josip Dermastia**. **Anton Kobi**, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, hišni posestnik v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Šilbar**, župnik na Rudniku.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu, vhod v Gosposki ulici šte. 2.

Obrestuje hranilne vloge po **4¹/₄ %** brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici **polletno**. Vloge v tekočem, giro-računu in na bl. zajnišve liste po najugodnejših pr. g. h.

Daje komunalna posojila občanom, okrajnim in solskim odborom ter zdravstvenim zastopom v **4¹/₂ %** komunalnih zadolžnicah. B40

Hipotekarna posojila v rastlinskih listih po **4¹/₂ %**

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.